

80 VUOTTA TALVISODASTA

EINO PAAKKISEN SOTA

Tarnalalaismiehen talvisodasta alkanut sotataival jatkui kaikkiaan viisi vuotta. Tytär muistelee isänsä vaiheita:

Pirkko Perälä (os. Paakkinen)

Eino Paakkinen syntyi 11.4.1920 Parikkalan Tarnalassa kylässä.

Lokakuussa 1939 vapaaehtoisena työpalvelukseen kutsuttiin nuoria miehiä, jotka eivät olleet vielä suorittaneet asevelvollisuuttaan. Heidän joukossaan oli myös pika-koulutukseen osastun saanut Eino. Miehistä muodostettiin pataljoona.

Talvisota alkoi marraskuussa 1939. Eino toimi vartiointi- ja avustustehtävissä.

Varusmiespalveluksensa hän aloitti kantakortissa olevien tietojen mukaan 15.6.1940 ja vannoi sotatilasvansa heinäkuussa.

Eino oli ensin kirsivämiestä elokuun lopulle asti, sitten tykkimiehenä seitsemännessä prikaatissa 11.6.1941 ja KTR 15:ssä 14.6.1942 asti.

Rynnäkötkötkipataljoonan

Asevastustajia kesti kaksi ja puoli vuotta, jolloin otot sotarintamalla olivat helpommat. Omia rajoja vartiointi, tehtini uusia teitä ja parantelin entisiä. Eino kertoi olleensa jonkin aikaa muun muassa Ensosa tekemässä sotatarvikelaatikoita.

Sitten Eino määrättiin rynnäkötkökoulutukseen Äänislinnaan, ja sieltä 17.3.1943 panssarierosti Laguksen rynnäkötkötkipataljoonan. Lagus oli ammattilaisien jääkierosti, mutta tiukan sotilaallinen. Hänen sotilaidensa piti olla kaurin totuttua nuorta ikäluokkaa. "Hiki säistää verta" oli sodassa tuttu sanonta. Eino joutui rynnäkötkötkiin ampujaksi.

Panssarirytkin ampuja oli tehtävänsä tarkoin valittu taitava sotilas. Eino sijoitui toisen komppanian joukkueen johtajan ylikersantti **Alpo Merivirran** johtavaan numero Ps. 531-14 ampujaksi. Vihollinen osui siihenkin vammaan useamman kerran, mutta Eino säilyi vahingoittumatta.

Lapin sotaan

Neuvostoliitto aloitti massiivisen hyökkäyksen 9.6.1944 ja pakotti suomalaiset perääntymään. Viipuri menetti 20. kesäkuuta. Ankarimmat taistelut käytiin Karjalankannaksella.

Eino oli mukana muun muassa Laatokan länsirannikon taistelussa, Karjalankannaksella, Suursaassa, Syvärillä ja Kannaksen vetäytymisvaiheen voimakkaissa taisteluissa Tali-Ihantalan alueella. Eino tuhosi kolme vihollisen panssarivaunua Lehtimojärven ja kaksi vaunua Portinjoikassa.

Aselepo tuli voimaan 4.9.1944, ja rauha solmittiin 19.9.1944.

Rauhanehtojen vaatimuksesta saksalaiset piti ajaa pois Suomesta. Rynnäkötkötkipataljoona, johon Einoakin kuului, siirrettiin syyskuussa Pohjois-Suomeen Lapin sotaan.

Lokakuun alussa Eino sairauti ja joutui Ouluun sotaisaaraala 32:een. Hänet kotiutettiin marraskuun alussa.

Sieltä jostakin

Kaikkiaan Einoilta meni sotapalvelusta noin viisi vuotta parhaasta nuoruudestaan.

Joskus hän sai kirjeen tai paketin kotoa. Paketti sai painaa korkeintaan kaksi kiloa, ja yleensä siinä oli evästä tai villapaita, käsineet, sukut tai povenlämmittimet. Kirjeet kuljivat molempiin suuntiin. Kun kirje tuli rintamalla kotiin, pelko helpotti ainakin hetkeksi.

Etuilinjassa sota vaati hyvää hermoja. Kun aina ei ollut syötävää, oppi Einoakin tupakoimaan. Valtio tarjosi tupakkaa sotilaille.

Talvisotatavella oli erittäin kovat pakkaudet. Vanilka, sotilaitten näikkileipä, oli niin kova, että sitä saannotin pommien kestäväksi. Milloin ruokahuolto ei toiminut, jäinen vauhnikkapala helpotti hieman nälkää.

Joulu korsussa

Omien sanojensa mukaan Eino-la oli sodassa kolme kaveria: näkka, pelko ja kylmä.

Hän kertoi eräästä joulusta rintamalla, kun korsun pohjalla oli tuluttu vettä, ja siihen oli heitetty riukuja, etteivät jalat kastuisi. Tulta ei saanut tehdä, koska savu olisi paljastaan viholliselle olipaikaan. Sotilaat laitoivat vähän paperia palamaan, ja siihen lämpenemään pakkii, johon vesi piti ottaa korsun pohjalta.

Sellainen joulu oli ikävän ikimustoinen.

Eräässä jouluruonassa rintamalla joku riimitelli näin:

*Vie aatros jouluhun taas kotioseen.
Sodan punertavat ilmapuoleit*

*kun hetkeks hiljenevät hartauten.
Mä vartiointen hetken viimeiseen,
ett' soivat joulukellot rauhaa teille.
Käteni koskee kylmään teräseen.*

Vuosia myöhemmin

Perjantai 4.6.1993 oli Einoalle merkittävä päivä.

Hänet oli kutsuttu muiden aseveljensä tapaan Hämeenlinnaan Hämeen jääkärikillan 30-vuotijuhlan ja valtakunnalliseen 75-vuotijuhlapagaraatiin. Päivän juhlassuksiin osallistui myös silloinen presidentti **Mauno Koivisto**, itsekin sodassa ollut.

Vaunun tuhoajille oli aiemmin luovutettu kankaiset panssarihoojan merkit, mutta Panssariliikolla teetänyt uudet, metalliset. Niissä valkoisella pohjalla on mustalla hahmoteltu vauvu ja mustia raitoja merkinä siitä, monta vihollisen vauvuja oli tuhonnut. Eino-la raitoja oli viisi.

Kutsuunille 60-ile aseveljelle, Eino mukaan lukien, luovutettiin juhlassa uudet merkit, ja kalustonyhteistyä löytyi rynnäkötkötki Sturm, Einoalle tuttu sotaväline. Viime kesänä Etelä-Hämeeseen sotilaspiiri kunnosti rynnäkötkötkin, ja se on Etulinja-mymälän piissä Hämeenlinnassa.

Saaren Tarnalassa asunut Eino Paakkinen oli maanviljelijä ja takslautoilija. Hän kuoli 21.1.1994.

Taksiryitys on jatkunut jo kahdeksaa seuraavassa polvessa.

Kirjittäjä on Eino Paakkisen tytär Lempiälästä

Veteraani Eino Paakkinen mitali rinnassaan: 2. divisioonan risti, talvisodan ja jatkosodan muistomerkit, Vapaudenristin 4. luokan kunniamerkki miekoilla jatkosodasta sekä Panssaridivisioonan risti, edellisen nauhassa tankintuhoajan merkit, 5 vilvaa. Rintapielessä vielä tammenehvä. KUVA: PIRKKO PERÄLÄN ARKISTO

Isänsä sotataivalta oheisessa jutussa muisteleva Pirkko Perälä kunnostetun, isälleen tutun rynnäkötkötkin äärellä viime kesänä Hämeenlinnassa.